

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Tomáše Kocourka v právní věci žalobkyně: **A. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2021, č. j. 39246/21/5100-31462-711896, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 3. 10. 2022, č. j. 59 Af 5/2022-71,

t a k t o :

- I. Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti žalobkyně **se odmítá**.
- II. Žádost žalobkyně o přiznání osvobození od soudních poplatků **se zamítá**.
- III. Žádost žalobkyně o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se zamítá**.
- IV. Soud **v y z ý v á** žalobkyni, aby **ve lhůtě patnácti dnů** od doručení tohoto usnesení **zaplatila soudní poplatek** za kasační stížnost, který podle položky č. 19 Sazebníku soudních poplatků (příloha zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) činí **5.000 Kč**.
- V. Soud **v y z ý v á** žalobkyni, aby **ve lhůtě patnácti dnů** od doručení tohoto usnesení **buď předložila plnou moc** udělenou jí advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, nebo ve stejné lhůtě prokázala, že má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.
- VI. Soud **v y z ý v á** žalobkyni, aby **ve lhůtě jednoho měsíce** od doručení tohoto usnesení **doplnila** kasační stížnost tak, že uvede, z jakých konkrétních důvodů napadá usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 3. 10. 2022, č. j. 59 Af 5/2022-71.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně u Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci (dále jen „krajský soud“) podala žalobu, kterou se domáhala zrušení nebo vyslovení nicotnosti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2021, č. j. 39246/21/5100-31462-711896. Tímto rozhodnutím

žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Finančního úřadu pro Liberecký kraj ze dne 4. 5. 2021, č. j. 781456/21/2607-00460-603261, kterým bylo zastaveno řízení ve věci dodatečného přiznání k dani z nemovitých věcí za zdaňovací období roku 2018.

[2] Krajský soud usnesením ze dne 3. 10. 2022, č. j. 59 Af 5/2022-71, řízení o žalobě zastavil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Krajský soud zastavil řízení o žalobě podle § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v účinném znění (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 9 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v účinném znění (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), neboť žalobkyně neuhradila příslušný soudní poplatek.

[3] Proti usnesení krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost, ve které požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce z řad advokátů.

[4] Následně stěžovatelka podala námitku podjatosti, o níž bylo rozhodnuto usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2023, č. j. Nao 168/2022-40, jež nabylo právní moci dne 30. 1. 2023, tak, že soudci a soudkyně 4. senátu Nejvyššího správního soudu nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí v posuzované věci.

[5] Podle § 107 s. ř. s., nemá kasační stížnost odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Z těchto ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako dočasná procesní ochrana stěžovatele jako účastníka řízení před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí; přiznáním odkladného účinku je prolamována právní moc rozhodnutí (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015-38).

[7] Výše uvedené podmínky stěžovatelka nenaplnila. Stěžovatelka návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nijak neodůvodnila, a tedy netvrdila ani nedoložila, že by pro ni výkon rozhodnutí žalovaného mohl představovat závažnou újmu. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že odvoláním podaným u žalovaného stěžovatelka brojila proti rozhodnutí o zastavení řízení ve věci dodatečného daňového přiznání. Podle Nejvyššího správního soudu v nastalé situaci stěžovatelce žádná potenciální újma v souvislosti s výkonem rozhodnutí žalovaného nehrozí. Kdyby s výkonem rozhodnutí žalovaného byl spojen závažný zásah do práv stěžovatelky, nepochybně by jej byla

pokračování

schopna alespoň náznakem popsat ve svém návrhu, přičemž se tak nestalo v řízení před krajským soudem ani Nejvyšším správním soudem.

[8] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je nepřipustný, neboť směřuje proti rozhodnutí, které není způsobilé stěžovatelce přivodit újmu. Nejvyšší správní soud tedy stěžovatelčin návrh odmítl podle § 120 a § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (výrok I.).

[9] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud stěžovatelčin návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti odmítl, aniž by jej věcně posuzoval, neuložil jí ani povinnost zaplatit soudní poplatek za podání tohoto návrhu, jenž podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích ve spojení s položkou č. 20 Sazebníku soudních poplatků činí 1.000 Kč. Vybírání poplatku za takový návrh by totiž postrádalo logiku, neboť by musel být posléze vrácen, jak vyplývá z ustanovení § 10 odst. 3 poslední věty zákona o soudních poplatcích.

[10] Podmínky, za nichž může být stěžovatel osvobozen od soudních poplatků, jsou stanoveny v § 36 odst. 3 s. ř. s., podle kterého, *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.*

[11] Smyslem institutu osvobození od soudních poplatků není kompenzovat navrhovateli finanční zátěž spojenou se soudním řízením, ale zabezpečení přístupu k soudní ochraně i u těch účastníků, kteří se vzhledem ke své majetkové a finanční situaci nachází v tíživých sociálních poměrech.

[12] Účastníku řízení lze přiznat individuální osvobození od soudních poplatků při kumulativním naplnění následujících podmínek: (1.) účastník požádal o osvobození, (2.) jeho návrh není zjevně neúspěšný a (3.) účastník doložil nedostatek prostředků.

[13] Nejvyšší správní soud nejprve přistoupil k posouzení toho, zda stěžovatelčin návrh nelze považovat za zjevně neúspěšný (neboť v takovém případě by jí vzhledem k citovanému zákonnému ustanovení nebylo možno přiznat osvobození od soudních poplatků i přesto, že její majetkové poměry by to jinak odůvodňovaly). Výklad pojmu „zjevná neúspěšnost návrhu“ podal Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 24. 3. 2006, č. j. 4 Ads 19/2005-105, v němž uvedl, že aby návrh mohl být považován za zjevně neúspěšný, musí tato skutečnost být zjistitelná bez pochyb okamžitě, tj. měla by být nesporná a naprosto jednoznačná bez toho, aby bylo prováděno dokazování.

[14] Ze spisu krajského soudu vyplývá, že stěžovatelka v řízení o žalobě požádala o osvobození od soudního poplatku. Krajský soud však stěžovatelce osvobození od soudního poplatku nepřiznal, a to usnesením ze dne 4. 5. 2022, č. j. 59 Af 5/2022-49. Kasační stížnost proti tomuto usnesení Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 30. 6. 2022, č. j. 8 As 128/2022-26. Stěžovatelka dala poté v řízení o žalobě jasně najevo, že příslušný soudní poplatek platit nehodlá, tudíž krajský soud neměl jinou možnost, než

řízení o žalobě usnesením zastavit. Stejně tak již na první pohled nemůže být úspěšná kasační stížnost, kterou stěžovatelka brojí proti usnesení o zastavení řízení o žalobě. Nejvyššímu správnímu soudu tak nezbylo, než žádost o osvobození od soudních poplatků v souladu s § 36 odst. 3 věty třetí s. ř. s. zamítnout (výrok II.).

[15] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí, že zástupce může být ustanoven pouze *navrhovatelí, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků*. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka nesplnila jeden z předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, nemohl Nejvyšší správní soud vyhovět ani její žádosti o ustanovení zástupce, a musel ji tudíž zamítnout (výrok III.).

[16] Podle § 4 odst. 1 písm. d) zákona o soudních poplatcích je s podáním kasační stížnosti spojen vznik poplatkové povinnosti. Podle položky 19 Sazebníku poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích, činí poplatek za kasační stížnost 5.000 Kč. Vzhledem k tomu, že tento soudní poplatek nebyl uhrazen současně s podáním kasační stížnosti (a stěžovatelčině žádosti o osvobození od soudních poplatků nebylo vyhověno), Nejvyšší správní soud vyzval stěžovatelku, aby poplatek uhradila a určil jí k tomu přiměřenou lhůtu (výrok IV.).

[17] Soudní poplatek lze zaplatit jedním z těchto způsobů:

- vylepením kolků na vyznačené místo na tiskopisu připojenému k tomuto usnesení; vylepte vždy oba díly kolkové známky, tiskopis podepište a vraťte soudu, kolkové známky neznehodnocujte;
- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703-46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1040327022**.

[18] Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Žádosti stěžovatelky o ustanovení zástupce nebylo vyhověno, proto Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než stěžovatelku vyzvat, aby doložila své zastoupení a předložila soudu plnou moc udělenou advokátovi pro zastupování v řízení o kasační stížnosti, popř. aby doložila doklad o potřebném právním vzdělání. K tomu jí určil přiměřenou lhůtu (výrok V.).

[19] Dále Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost vykazuje vady bránící jejímu věcnému projednání.

[20] Podle § 106 odst. 1 s. ř. s. *kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, údaj o tom, kdy mu rozhodnutí bylo doručeno. Ustanovení § 37 platí obdobně.*

[21] Podle § 103 odst. 1 s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené*

- nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení,*

pokračování

- b) *vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost,*
- c) *zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce,*
- d) *nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé,*
- e) *nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.*

[22] Podle § 37 odst. 3 věty první s. ř. s. „[z] každého podání musí být zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno.“

[23] Nejvyšší správní soud zjistil, že podaná kasační stížnost nemá náležitosti ve smyslu § 37 odst. 3 věty první s. ř. s. a § 106 odst. 1 téhož zákona, neboť z ní nevyplývá, z jakých konkrétních důvodů stěžovatelka napadá usnesení krajského soudu a jaká pochybení či nedostatky tomuto rozhodnutí vytýká. Odůvodnění kasační stížnosti tvoří jedna nesouvislá a nesrozumitelná věta, jež zabírá téměř celou stranu, přičemž z ní není jasné, proč nemělo být řízení o žalobě krajským soudem zastaveno tak, jak k tomu v usnesení ze dne 3. 10. 2022, č. j. 59 Af 5/2022-71, došlo. Soud proto stěžovatelku podle § 106 odst. 3 s. ř. s. vyzval, aby doplnila kasační stížnost o sdělení, z jakých důvodů proti usnesení krajského soudu brojí. Stěžovatelka uvede, jaké závěry nebo postupy soudu považuje za nesprávné či vadné, a své úvahy patřičně zdůvodní. Důvody kasační stížnosti (pochybení v postupu nebo rozhodnutí soudu) musí být srozumitelným způsobem konkrétně obsahově popsány a přiřazeny pod jednotlivá písmena ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. K doplnění kasační stížnosti Nejvyšší správní soud určuje podle § 106 odst. 3 s. ř. s. lhůtu jednoho měsíce (výrok VI.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Nebude-li poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, Nejvyšší správní soud řízení zastaví [§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s.]. Soud však řízení nezastaví, je-li tu nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by Vám mohla vzniknout újma, a ve stanovené lhůtě sdělíte soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doložíte, že bez své viny jste nemohli poplatek dosud zaplatit.

K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží (§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích). Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost (§ 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích).

V případě placení kolkovými známkami nalepte vždy oba jejich díly na tiskopis na vyznačeném místě. Tiskopis podepište a vraťte jej označenému soudu. Kolkové známky neznehodnocujte.

Pokud úhradu soudního poplatku provádí jiná osoba než povinná, je nutné do zprávy pro příjemce na příkazu k úhradě uvést, za koho se úhrada provádí.

Nepředloží-li stěžovatel ve stanovené lhůtě plnou moc udělenou advokátovi nebo doklad o vysokoškolském právnickém vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť nedostatek povinného zastoupení představuje nesplněnou podmínku řízení a znemožňuje v řízení pokračovat.

Neodstraní-li stěžovatel vady kasační stížnosti, a v řízení proto nebude možné pokračovat, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne podle § 37 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona.

V Brně dne 16. února 2023

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu

pokračování

4 Afs 270/2022-48

Vyhovuji výzvě a zasílám Nejvyššímu správnímu soudu v kolkových známkách určený soudní poplatek.

ke sp. zn.: 4 Afs 270/2022

podpis

.....

↓ místo pro nalepení kolkových známek ↓